

Факультет бакалаврської підготовки
Кафедра дизайну та соціально-культурних дисциплін

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	DS031 Історія сучасного мистецтва / History of Modern Art
Рівень вищої освіти / фахової передвищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	022 Дизайн
Освітня програма	Графічний дизайн
Семестр	II семестр (за скороченою формою навчання) VI семестр (повний термін навчання)
Кафедра	Дизайну та соціально-культурних дисциплін
Факультет	Бакалаврської підготовки
Курс	1 курс (за скороченою формою навчання) 3 курс (повний термін навчання)
Анотація курсу	Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Історія сучасного мистецтва» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки «Графічний дизайн» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності 022 «Дизайн». Предметом вивчення навчальної дисципліни є етапи та закономірності розвитку сучасного мистецтва. Міждисциплінарні зв'язки: «Художнє проєктування», «Художнє моделювання», «Дизайн книги», «Основи теорії та історія дизайну», «Декоративний живопис», «Станкова графіка». Метою викладання навчальної дисципліни «Історія сучасного мистецтва» є формування системи знань про основні напрямки та тенденції розвитку сучасного образотворчого мистецтва, закономірності функціонування сучасної візуальної культури. Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія сучасного мистецтва» є оволодіння термінами і поняттями мистецтва на рівні відтворення, тлумачення та використання у повсякденній практиці; набуття навичок та вмінь застосування знань з історії сучасного мистецтва

	в процесі професійної діяльності. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні: Знати: основні етапи історії вітчизняного та зарубіжного мистецтва, творчість видатних митців, основні художні стилі та їх еволюцію, визначні художні пам'ятки; вміти: характеризувати, аналізувати та порівнювати основні мистецькі епохи, явища та твори мистецтва; розглядати мистецтво в соціокультурному аспекті та орієнтуватися у взаємовпливах культур. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 75 годин.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=427 2023-2024 н.р.
Мова викладання	українська
Лектор курсу	Касьян Тетяна Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, доцент, заслужений художник України. СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: tat.kasyan@gmail.com
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/oop_gd.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 02. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Знання основних способів і засобів міжособистісної комунікації, стилів мовлення, практичний досвід комунікації різними мовами; вміння постійно збагачувати власне мовлення, налагоджувати професійну комунікацію. ЗК 04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 05. Здатність працювати в команді. ЗК 06. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК 07. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК 09. Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній

	системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Перелік фахових спеціальних компетентностей (ФК)	ФК-11. Здатність досягати успіху в професійній кар'єрі, розробляти та представляти візуальні презентації, портфоліо власних творів, володіти підприємницькими навичками для провадження дизайн-діяльності.
Перелік програмних результатів навчання	ПРН 01. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях. ПРН 02. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово з професійних питань, формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення. ПРН 06. Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні. ПРН 13. Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну. ПРН 14. Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні, практики.

Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 120 Кількість кредитів – 4 Кількість лекційних годин – 30 Кількість практичних занять – 45 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 45 Форма підсумкового контролю – екзамен
Методи навчання	1. За джерелом одержуваних учнями знань: вербальні, наочні, практичні методи (аналіз творів мистецтва). 2. За рівнем пізнавальної активності і самостійності студентів: 1) пояснювально-ілюстративний, або інформаційно-рецептивний, 2) репродуктивний.
Зміст дисципліни Модуль 1. Історія зарубіжного мистецтва XX століття	
Тема 1. Мистецтво Західної Європи першої третини XX ст. Виконання портрета відомої історичної особистості України	1. Взаємодія класичного мистецтва з новітніми тенденціями. 2. Національні особливості та універсальність художньої мови стилю модерн. 3. Європейський авангард: основні стильові напрями: фовізм, експресіонізм, кубізм, футуризм 4. Примітивізм та неопримітивізм (наївне мистецтво). 5. Абстракціонізм: ідеї, різновиди, культові митці. 6. Вплив політичних подій та першої світової війни на мистецтво. 7. Ірраціональне у художньому баченні: дадаїзм та сюрреалізм.
Тема 2. Зарубіжне мистецтво середини XX ст.	1. Художня культура після другої світової війни: втілення героїки боротьби з фашизмом, прагнення правдивого відображення дійсності. 2. Неореалізм у мистецтві країн Європи. Р. Гуттузо. 3. Графічні серії Ф. Мазереля.

	4. Образно-пластична мова скульптури. А. Майоль, Дж. Манцу. 5. Американський реалістичний живопис. Е. Хоппер, Е. Вайєт. 6. Мистецтво країн Латинської Америки. Д. Рівера.
Тема 3. Зарубіжне мистецтво другої половини XX століття.	1. Витоки та художня філософія постмодернізму. 2. Постмодернізм та деконструктивізм в архітектурі. 3. Нові напрямки абстрактного мистецтва: ташизм, абстрактний експресіонізм. 4. Нові течії у мистецтві: поп-арт, гіперреалізм, практики концептуального мистецтва, оп-арт та психоделічне мистецтво. 5. «Гра ідей» у мистецтві. Хепенінг. Перформанс. 6. Енвайронмент та ленд-арт. 7. Вплив філософських та соціальних теорій на мистецтво.
Тема 4. Сучасне мистецтво.	1. Проблема взаємодії автора та глядача на сучасному етапі розвитку мистецтва. 2. «Тілесність» як один з основних принципів сучасного мистецтва. 3. Театральність, гра та іронія у сучасній художній культурі. 4. Вплив глобалізації та новітніх технологій на сучасну культуру. 5. Мистецтво та арт-дизайн: розмиття меж напрямів та жанрів. 6. Сучасне мистецтво в музеях та галереях.

Модуль 2. Історія українського мистецтва XX – початку XXI століття	
Тема 5. Українське мистецтво першої половини XX ст.	1. Стиль модерн в українському мистецтві. 2. Пошуки українського національного стилю в творчості В. Кричевського та Г. Нарбута. 3. М. Бойчук. Візантизм та формування національного монументального стилю. 4. Ідеї кубізму та футуризму у вітчизняному мистецтві. О. Богомазов. А. Петрицький. Д. Бурлюк. О. Екстер. 5. Колористичний абстракціонізм В.

	Кандинського 6. Супрематизм (геометричний абстракціонізм) К. Малевича. 7. Конструктивізм: ідеї та втілення. 8. Вплив тоталітарного режиму СРСР на мистецтво.
Тема 6. Українське мистецтво другої половини XX ст.	1. Культурна мапа України після другої світової війни. 2. «Повернення до модернізму» в українському мистецтві 1960-х рр. 3. Соціалістичний реалізм та «суворий стиль» в образотворчому мистецтві. 4. Офіційне мистецтво та андеграунд. Соцарт. 5. «Неофіційне мистецтво» як простір для творчості в умовах ідеологічного тиску. 6. Мистецтво української діаспори: О. Архипенко, Р. Лісовський, Я. Гніздовський та ін. 7. Майстри народного мистецтва»: М. Примаченко, К. Білокур, Г. Собачко.
Тема 7. Українське мистецтво кінця XX – початку XXI століття.	1. Історико-політичний контекст мистецтва. 2. «Нова хвиля» художнього авангарду. 3. Постмодернізм в сучасному українському мистецтві. 4. Сучасна візуальна культура і поняття «тексту». 5. Творчі спілки та художні об'єднання. Черкаський мистецький осередок 6. Сучасне українське мистецтво в музеях, галереях та арт-просторах.
Тема 8. Написання наукової роботи у вигляді тез на науково-практичну конференцію «Візуальне мистецтво, соціальна культура, комунікація: традиції та сучасність» та виступ на конференції з презентацією	Стосовно вибору тематики тез, то можна скористатися методичними рекомендаціями щодо виконання курсової роботи з історії сучасного мистецтва.
Політика дисципліни	

Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання організується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.		
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.		
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.		
Система оцінювання			
Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських та інших видів занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати атестацію з предмету – 60 балів); підсумковий / семестровий контроль, проводиться у формі іспиту, відповідно до графіку навчального процесу. Кожен семестр оцінюється по 100 балів.			
Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни за 2 семестр			
Види навчальної роботи		Аудиторна робота	Індивідуальна робота
Модуль 1. Історія зарубіжного мистецтва XX століття.			
Тема 1. Мистецтво Західної Європи першої третини XX ст. Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання тестів.		4	5
Тема 2. Зарубіжне мистецтво середини XX ст. Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання тестів.		4	5
Тема 3. Зарубіжне мистецтво другої половини XX століття. Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання тестів.		4	5
Тема 4. Сучасне мистецтво. Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання тестів.		4	5
Модуль 2 Історія українського мистецтва XX – початку XXI століття.			
Тема 5. Українське мистецтво першої половини XX ст. Опрацювання теоретичного матеріалу.		4	4

Виконання тестів.		
Тема 6. Українське мистецтво другої половини XX ст. Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання тестів.	4	2
Тема 7. Українське мистецтво кінця XX – початку XXI століття. Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання тестів.	4	2
Тема 8. Написання наукової роботи у вигляді тез на науково-практичну конференцію «Візуальне мистецтво, соціальна культура, комунікація: традиції та сучасність» та виступ на конференції з презентацією	12	2
Разом	40	30
Екзаменаційний перегляд	30	
Всього балів	100	

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

1. Artists, Their Lives and Works / [Foreword by Ross King] – New-York: Penguin Random House, 2017. – 360 p.
2. Bryant Wilder J. Art History for Dummies / Jesse Bryant Wilder – Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, Inc., 2007. – 410 p.
3. Gombrich E. H. The Story of Art / E. H. Gombrich – New-York: Phaidon Press Limited, 1995. – 688 p.
4. Greenway S. Art. An A – Z Guide / Shirley Greenway – Danbury: Franklin Watts, 2000. – 128 p.
5. Kissick J. Art: Context and Criticism / John Kissick. – Brown & Benchmark, 1993. – 463 p.
6. MoMA Highlights: 350 Works from The Museum of Modern Art New York. New York: Published by The Museum of Modern Art, 2009. 380 p.
7. Nateman D. S. Introduction to Art. New-York : McGraw-Hill, Inc., 1994. 344 p.
8. Stewart, Gail B. Graphic arts. San Diego, CA: ReferencePoint Press, Inc., 2014
9. Аалтонен Гейнор. Історія архітектури: Найвідоміші споруди всіх часів / Гейнор Аалтонен. – Харків: Фактор, 2012. – 256 с.: іл.
10. Авангард і модерн в українському народному мистецтві 1910-1930 років / НМУНДМ : авт.-упоряд. О. Шестакова. – Київ : Саміт-книга, 2019. – 152 с., іл.
11. Барви Черкащини. 40 років / упоряд. І. Фізер, Р. Кравчук. – Черкаси : Видавець Ю. Чабаненко, 2020. – 110 с., іл.
12. Безклубенко С. Мистецтво: терміни та поняття: Енциклопедичне видання у 2 т. – Київ : ТОВ «Казка».
13. Берд Майкл. 100 ідей, що змінили мистецтво / Майкл Берд. – Київ : ArtHuss, 2019. – 208 с.: іл.
14. В. А. Греченко, І.В.Чорний, В.А. Кушнерук, В.А.Режко, Історія світової та української культури: Підручник для вищ. закл. освіти – К.: Літера ЛТД, 2005. – 464 с.
15. Джордж Роддам, Це Ван Гог. Ілюстрації С.Гарасамович. / Пер.з англ. Т.Савчинська. – Львів, Видавництво Старого Лева, 2018. – 80 с.: кол.іл.
16. Катерина Білокур очима сучасників / Спогади, есеї, розвідки, матеріали з архіву художниці підготував, упорядкував М.Кагарлицький. – К.: «Томіріс», 2000. – 432 с., іл.
17. Кетрін Інгрем, Це Воргол. Ілюстрував Ендрю Рей. / Пер.з англ. Р.Паранько. – Львів, Видавництво Старого Лева, 2016. – 80 с.: кол.іл.
18. Кетрін Інгрем, Це Далі. Ілюстрував Ендрю Рей. / Пер.з англ. Р.Паранько. – Львів, Видавництво Старого Лева, 2017. – 80 с.: кол.іл.
19. Ключко Діана. 65 українських шедеврів. Визнані й неаявні / Діана Ключко. – Київ : ArtHuss, 2019. – 256 с.: іл.
20. Коваленко Г. Олександра Екстер / Георгій Коваленко. – Київ : Родовід, 2021. – 376 с., іл.
21. Ковальов Ф. В. Золотий перетин в живописі: навч.посібн. К.: Вища школа, 1989. 134 с.
22. Кононенко В. І. Загадковий світ мистецтва: Нариси з історії західноєвропейського мистецтва / В. І. Кононенко. – Київ : Мистецтво, 2016. – 110 с.: іл.

23. Косьяненко Катерина, Мамаї та Мамаївни. Живопис. – К.: Видавництво «Промінь», 2013. – 36 с.: кол.іл.
24. Куліш О. А. Історія зарубіжного мистецтва: Навч. посіб. / О. А. Куліш. – Черкаси: ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2015. – 276 с.: іл.
25. Лильо-Откович Зоряна, Український пейзажний живопис XIX – початку XX сторіччя. – К.: Балтія-Друк, 2007. – 120 с.; іл.. – Укр., англ.
26. Лоханько Ф.П., Флорова Т.І., Художні матеріали. Техніка живопису. Короткий курс для студентів педагогічних факультетів художніх інститутів. – Київ, 1960. – 142 с.
27. Магдиш І. Ар-нуво. Стилї українського мистецтва XX-го століття / Ірина Магдиш. – Київ : Портал, 2020. – 120 с., іл.
28. Малевич К. Автобіографічні записки 1918-1933. – Київ : Родовід, 2017. – 96 с.
29. Соколюк Л. Графіка бойчукістів. – Харків – Нью-Йорк: видання часопису „Березіль”: видавництво М. П. Коць, 2002. – 223 с.
30. Т. 1. А-Л. – 2010. – 240 с.: іл.
31. Т. 2. М-Я. – 2010. – 256 с.: іл.
32. Українська академія мистецтва. Історія заснування та фундатори / вст. ст. О. Кашуба-Вольвач. – Київ : Родовід, 2015. – 272 с.: іл.
33. Українська графіка XI – початку XX ст.: Альбом. – Київ : Мистецтво, 1994. – 328 с.: іл..
34. Українське мистецтво та архітектура кінця XIX – початку XX ст. – Київ: Наук. думка, 2000. – 240 с.
35. Український живопис XIX – початку XX ст. – Київ : Артанія Нова, 2005. – 272 с., іл
36. Феодосійська картинна галерея імені І.К.Айвазовського: Альбом / Авт.-упоряд. С.С.Полун. – К.: Мистецтво, 1988. – 151 с.: іл.
37. Ходж А. Н. Історія мистецтва: Живопис від Джотто до наших днів /А. Н. Ходж: [пер. с англ.] – Харків : Фактор, 2012, 208 с.: іл.
38. Шевченко В.Я. Композиція плаката : Навч. Посібник. Х.: Колорит 2004. 123с.
39. Юнгер Майлз Дж. Пікассо: живопис, що шокував світ / пер. з англ. О. Татаренко. – Харків : Фабула, 2019. – 447 с.: іл.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека українського мистецтва. URL: <http://uartlib.org/>
2. Енциклопедія образотворчого мистецтва «Wikipaintings». URL: <http://www.wikipaintings.org/>
3. The Met. URL: <https://www.metmuseum.org/>
4. The National Gallery. URL: <https://www.nationalgallery.org.uk/>
5. Рукотвори. Народне мистецтво. URL: <http://rukotvory.com.ua/rozmovy/andrij-pushkarov-vytynanku-sche-treba-rozkruchuvat/>